

3 Awst 2022

Adfywio Canol Trefi

Mae'r Pwyllgor wrthi'n cynnal ymchwiliad i adfywio canol trefi yng Nghymru. Cytunodd y Pwyllgor i fynd ar drywydd y mater hwn ar ôl i adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru, *Adfywio Canol Trefi yng Nghymru*, gael ei gyhoeddi ym mis Medi 2021.

Fel rhan o'i waith craffu, clywodd y Pwyllgor gan yr Athro Karel Williams, o Ysgol Fusnes Alliance Manchester, ar 16 Mehefin 2022. Mae'r Pwyllgor bellach yn casglu tystiolaeth ysgrifenedig i ddylanwadu ar ei waith craffu pellach yn y maes hwn.

Fel rhan o'i ymchwiliad, mae'r Pwyllgor bwriadu ystyried y materion a ganlyn:

- **Polisi cenedlaethol a deddfwriaeth sy'n hanfodol i adfywio trefi i'w galluogi i ffynnu a goroesi** – penderfynu a yw'r ddeddfwriaeth ac ysgogiadau polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer adfywio yn addas at y diben ac yn canolbwyntio ar fynd i'r afael â'r problemau sylfaenol sy'n wynebu trefi. Yn benodol, mae'r Pwyllgor am edrych ar bolisi cynllunio a pholisi Canol Trefi yn Gyntaf Llywodraeth Cymru.
- **Creu clymbleidiau newid lleol a'u cynnal** – sut mae awdurdodau lleol a'u partneriaid lleol, gan gynnwys dinasyddion a defnyddwyr gwasanaethau, yn rheoli ac yn adfywio trefi yng Nghymru ac yn ystyried a oes gan awdurdodau lleol a'u partneriaid allweddol y sgiliau iawn, yr arweinyddiaeth iawn, yr adnoddau iawn, yr ymrwymiad iawn a'r capasiti iawn i adfywio trefi.
- **Ardrethi annomestig, cymhellion canol tref a threthi** – mae ardrethi annomestig yn cael eu hystyried yn faich ar fusnesau bach, ond maent hefyd yn codi gwerth £1 biliwn ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru ac maent yn hanfodol i iechyd ariannol

llywodraeth leol. Dangosodd y pandemig fod gallu awdurdodau lleol i weithio'n hyblyg i ddatblygu cymhellion yn hanfodol o ran helpu busnesau canol tref i oroesi. Beth sydd i'w ddysgu o'r pandemig a all lunio ymatebion?

- **Argaeledd, rheolaeth ac effaith cyllid Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar gyfer adfywio canol trefi** – asesu pa mor dda y mae arian yn cael ei ddefnyddio i adfywio canol trefi, ac a yw'n cynnig gwerth am arian.
- **Bargeinion Dinesig a Phartneriaethau Rhanbarthol, a Chyd-bwyllgorau Corfforaethol** – a oes mwy y gellir ei wneud ym maes datblygu economaidd rhanbarthol i helpu i adfywio trefi yng Nghymru ynteu a oes perygl y bydd y trefniadau hyn yn cymhlethu pethau mwy nag sydd angen.

Byddai'r Pwyllgor yn croesawu unrhyw dystiolaeth y gallwch ei darparu ar y materion hyn ac unrhyw dystiolaeth arall a fyddai, yn eich barn chi, yn berthnasol. Os ydych yn bwriadu darparu dystiolaeth ysgrifenedig i'r ymchwiliad hwn, byddem yn gwerthfawrogi cael eich ymateb erbyn **12 Medi 2022**.

Os oes gennych unrhyw gwestiynau am y llythyr hwn neu am waith y Pwyllgor yn y maes hwn, anfonwch nhw at y tîm clericio, a fydd yn fwy na pharod i helpu.

Cofion,

Mark Isherwood AS
Cadeirydd y Pwyllgor

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.